

OBSAH

NÁZVOSLOVNÁ PŘEDMLUVA	11
1 ÚVOD	13
1.1 Pojetí a obsah	13
1.2 Co je řízení?	17
1.3 Řízení jako společenskohistorický proces	18
1.4 Řízení v klasickém odkazu marxismu	20
1.5 »Vědecké řízení« a vědecké řízení	24
1.6 Vědecké řízení u nás	26
2 HISTORICKÁ VÝCHODISKA	36
2.1 Poučení ze starého řízení	36
2.2 Vývoj řízení jako překonávání despotie	37
2.3 Antické »oko pánovo« (řízení osobním dohledem)	39
2.4 Počátky dělby práce v řízení feudální výroby (velkostatků, cechů a gild)	42
3 POČÁTKY TOVÁRNÍHO KAPITALISMU A MANAŽERSTVÍ	46
3.1 Přeměna manufaktury v továrnu	46
3.2 Význam velikosti podniku pro dělbu práce v řízení	47
3.3 Původní akumulace kapitálu a přeměna rolníka nebo řemeslníka v továrního dělníka	48
3.4 Boj kapitálu o pracovní dobu a výkonnost dělníka	51
3.5 Evidence a kalkulace	52
3.6 Tovární ideologie	54
3.7 Tovární podnikatel a manažer a počátky jeho školení	55
4 MODERNÍ KAPITALISTICKÝ VELKOPODNIK A ROZVINUTÉ MANAŽERSTVÍ	57
4.1 Centralizace a koncentrace kapitálu	57
4.2 Zrod »vědeckého řízení«	60
4.2.1 Předchůdci »vědeckého řízení«	60
4.2.2 Taylorismus	61

4.2.3	Fayolismus	64
4.2.4	Weberova »racionální byrokracie«	66
4.3	Organizační výstavba kapitalistického velkopodniku	69
4.3.1	Živelný růst kapitalistických podniků	69
4.3.2	Organizační zvládnutí kapitalistického velkopodniku	69
5	ŘÍZENÍ V PODMÍNKÁCH ROSTOUCÍCH MĚŘÍTEK, VĚDECKO- TECHNICKÉ PŘESTAVBY A SOCIÁLNÍHO KOMPROMISU	76
5.1	Prizpůsobivost kapitalistického řízení	76
5.2	Inovace	78
5.2.1	Schumpeterovské základy teorie inovace	78
5.2.2	Uvolnění organizační strnulosti	79
5.2.3	Faktorový přístup (inženýrské ovládnutí výrobních faktorů)	81
5.2.4	Věda jako kapitál	83
5.2.5	Vědeckotechnické podnikání	87
5.3	Predikce a plánovitost	89
5.3.1	Základy kapitalistické plánovitosti	89
5.3.2	Prognostika (futurologie)	91
5.3.3	Cílovost a programovost	93
5.3.4	Podnikové plánování	96
	Plány a rozpočty	96
	Marketing	99
5.4	Vůdcovství	101
5.5	Systém a situace	102
5.6	Sociální řízení	104
5.6.1	»Lidské vztahy«	104
5.6.2	»Socializace« a motivace	107
5.6.3	Moderní sociální řízení	111
5.7	Mezinárodní (multinacionální) korporace	116
6	ZÁKLADY SOCIALISTICKÉHO ŘÍZENÍ	118
6.1	Prvopočátky socialistického řízení	118
6.2	Leninské principy řízení	119
7	SOVĚTSKÉ ŘÍZENÍ V OBDOBÍ HOSPODÁŘSKÉ OBNOVY (DVA- CÁTÁ LÉTA)	122
7.1	Sovětská racionalizace práce (NOT)	122
7.2	Organizační osvojení výrobních prostředků	125
7.3	Plán obnovy a rozvoje	127

8	ŘÍZENÍ V OBDOBÍ SOCIALISTICKÉ INDUSTRIALIZACE (TŘICÁTÁ AŽ PADESÁTÁ LÉTA)	131
8.1	O tempo výstavby	131
8.2	Stachanovství	133
8.3	Technická inteligence	134
8.4	Výrobně místní organizace	136
8.5	Cech (provoz)	137
8.6	Plán a příkaz	138
8.7	Zásada jednoho odpovědného vedoucího	141
8.8	Centralisticko-administrativní řízení	143
8.9	Sovětská škola operativního řízení výroby	145
9	ŘÍZENÍ V DOBĚ EKONOMICKÝCH REFORM (ŠEDESÁTÁ AŽ SEDMDESÁTÁ LÉTA)	148
9.1	Potřeba ekonomické reformy a její povaha	148
9.2	Záměry ekonomické reformy	149
9.3	Reformované plánování	151
9.4	Reformovaná cena	153
9.5	Reformovaná mzda	156
9.6	Podnikové finanční fondy (samofinancování)	158
9.7	Výsledky ekonomické reformy	159
10	SOUDOBÉ ŘÍZENÍ	164
10.1	Strategie na závěr osmdesátých let	164
10.2	Vyšší plánovitost	167
10.3	Dlouhodobý výhled (prognóza a program)	169
10.4	Hospodářská samospráva	171
10.5	Komplexní plán	174
10.6	Cílově programový princip	175
10.7	Spojitosť vědeckotechnického a sociálního pokroku	176
10.8	Organizační výstavba (socialistický velkopodnik)	179
11	KE KOMUNISTICKÉMU SEBERÍZENÍ	183
11.1	Prvky budoucnosti v soudobém řízení	183
11.2	Komunistické dovršení nové společnosti	184
11.3	Revoluce práce	187
11.4	Komunistické sebeřízení	189
11.4.1	Ústup donucování	189
11.4.2	Zvědečtění řízení	190

11.4.3 Společenská samospráva a sèbeřzení	192
11.4.4 Vedení bez privilegií	195
11.4.5 Všeobecná účast v řízení	196
11.4.6 Profesionalismus a demokratismus	197
11.5 Řízení a technika	199
12 SHRNUÍ	202
LITERATURA	204